



> Retouradres Postbus 20011 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Bureau Internationale Migratie
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-asiel-en-migratie

Datum 22 april 2026
Betreft Antwoorden vragen inzake het verslag van de formele JBZ-
Raad van 13 en 14 oktober 2025

Onze referentie
7002577
Uw referentie
179131

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de schriftelijke vragen naar aanleiding van het verslag van de formele JBZ-Raad van 13 en 14 oktober 2025.

Deze vragen werden ingezonden door uw Kamer op 9 december 2025 met kenmerk 179131.

De Minister van Asiel en Migratie,

Bart van den Brink

1. De leden van de fractie van JA21 lezen dat de regering betreffende de uitvoering van de in de Tweede Kamer aangenomen motie van het lid Eerdmans over een campagne in veilige herkomstlanden om het aantal asielaanvragen te verminderen ter informatie aangeeft dat "Informatiecampagnes daarbij ook indien opportuun [worden] ingezet." Kan de regering uiteenzetten wat zij in deze context verstaat onder "opportuun inzet"?

Het kabinet hanteert een breed instrumentarium dat bij kan dragen aan het verminderen van irreguliere migratie, het verbeteren van de terugkeersamenwerking en het beschermen van migranten. Het inzetten van campagnes met informatievoorziening aan migranten is daar onderdeel van. De afweging om een dergelijk middel in te zetten hangt af van meerdere factoren, waaronder een inschatting van de kans dat het beoogde doel van de campagne wordt behaald, bijvoorbeeld doordat de informatie ook daadwerkelijk de beoogde doelgroep bereikt en een inschatting dat het middel effect sorteert op de doelgroep.

2. Beschikt de regering over concrete plannen voor de inzet van informatiecampagnes en, zo ja, welke? Zo nee, wanneer verwacht de regering dergelijke plannen te ontwikkelen? Kan de regering tevens aangeven hoeveel informatiecampagnes zij voornemens is op te zetten en in welk tijdsbestek dat plaatsvindt?

De Nederlandse inzet ten aanzien van bewustwording van migranten reikt verder dan op zichzelf staande informatiecampagnes. Gezien de verhoogde effectiviteit van een geïntegreerde benadering wordt hier over het algemeen ook de voorkeur aan gegeven.

Via het COMPASS-partnerschap tussen Nederland en de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) worden in verschillende landen in West-, Noord- en Oost-Afrika jongeren en volwassenen, waaronder ouders/voogden en gemeenschapsleiders, bereikt via bewustmaking over irreguliere migratie en legale alternatieven. Binnen COMPASS is deze informatievoorziening geïntegreerd onderdeel van de sociale, psychosociale en economische ondersteuning in gemeenschappen met hoge aantallen potentiële en teruggekeerde migranten.

Voorbeelden van activiteiten die onder COMAPSS worden geïmplementeerd op dit thema zijn het organiseren van theatervoorstellingen, workshops, radioprogramma's en bijeenkomsten in lokale gemeenschappen om jongeren en volwassenen te bereiken met informatie over de risico's van irreguliere migratie en legale alternatieven. Het COMPASS-partnerschap loopt tot eind 2027 en de inzet op informatiecampagnes en bewustwording zal gedurende het partnerschap een belangrijk onderdeel blijven van de Nederlandse inzet.

Nederland droeg van 2023 tot eind 2025 ook bij aan informatiecampagnes via Seefar in Marokko. Dit programma had als

doel om besluitvorming over irreguliere migratie naar Europa onder 13 tot 18 jarigen in Noord-Afrika te verbeteren door informatie te verschaffen over lokale mogelijkheden en legale migratieroutes. Via dit programma heeft Nederland zich o.a. ingezet op het vergroten van de kennis en vaardigheden van leerkrachten bij het geven van effectieve voorlichtingssessies om de kans op irreguliere migratie te verkleinen en praktische begeleiding te bieden bij alternatieven. Daarnaast werd via dit programma een landelijke digitale voorlichtingscampagne gelanceerd met als doel het bewustzijn over de risico's van irreguliere migratie te vergroten en verandering in besluitvorming rondom migratie te stimuleren.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Bureau Internationale Migratie

Datum
22 april 2026

Onze referentie
7002577

Ook neemt Nederland actief deel aan de werkgroep over informatiecampagnes van het Europees Migratie Netwerk om *best practices* uit te wisselen en kennisdeling onder Europese lidstaten te bevorderen.

3. Ten aanzien van de uitvoering van de in de Tweede Kamer aangenomen motie van het lid Eerdmans over een terugkeerplan met maatregelen tegen onwelwillende herkomstlanden schrijft de regering dat "het kabinet zowel positieve (investeringen) als negatieve maatregelen inzet om de terugkeersamenwerking te verbeteren, waar die niet goed (genoeg) verloopt." Kan de regering specificeren welke positieve maatregelen en/of investeringen Sinds momenteel worden ingezet om de terugkeersamenwerking te verbeteren?

Het kabinet hanteert een brede inzet om de terugkeersamenwerking met een land van herkomst te verbeteren en/of om irreguliere migratie te beperken en om migranten te beschermen. Positieve instrumenten kunnen bijvoorbeeld bestaan uit het delen van kennis en expertise om een migratiemanagementsysteem te versterken, bijvoorbeeld door middel van door Nederland gefinancierde projecten in landen van herkomst of doorreis. Een investering vanuit Nederland kan er op die manier bijvoorbeeld aan bijdragen dat fraudedetectie van identiteitsdocumenten in een betreffend partnerland naar een hoger plan wordt getild. Ook wordt de kennis en expertise van de Dienst Terugkeer en Vertrek ingezet om de kennis en expertise te vergroten van operationele diensten in landen van herkomst, hetgeen – samen met andere instrumenten – de terugkeersamenwerking kan verbeteren.

4. Kan de regering eveneens uiteenzetten welke negatieve maatregelen worden toegepast om de terugkeersamenwerking te versterken?

Wanneer de terugkeersamenwerking niet tot tevredenheid voor Nederland en/of andere EU-lidstaten verloopt, zijn er mogelijkheden om daar maatregelen aan te verbinden, bijvoorbeeld in de vorm van EU-brede visummaatregelen. Zo steunde het kabinet bijvoorbeeld het instellen van visummaatregelen tegen Ethiopië vanwege EU-brede gebrekkige terugkeersamenwerking, een besluit dat op 29 april 2024 door de Europese Raad werd aangenomen. Sinds de implementatie van de visummaatregelen in 2024 is de Nederlandse terugkeersamenwerking met Ethiopië significant verbeterd. Nederland

heeft de Commissie daarom opgeroepen om te komen met een voorstel voor het opheffen van de 25bis maatregelen tegen Ethiopië. Het kabinet is ervan overtuigd dat een doorlopende dialoog, intensieve samenwerking en een combinatie van positieve en negatieve maatregelen, zoals ook in het geval met Ethiopië, leidt tot het beste resultaat voor de kabinetsdoelstellingen.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Bureau Internationale Migratie

Datum
22 april 2026

Onze referentie
7002577

5. Met welke herkomstlanden kent de regering op dit moment een moeizame terugkeersamenwerking en wat zijn hiervoor de belangrijkste oorzaken?

In de brief aan de Tweede Kamer van 18 maart jl. beschrijft het kabinet de stand van zaken in de terugkeersamenwerking met derde landen.¹ Daarin licht het kabinet onder meer toe dat derde landen vrijwel altijd meewerken aan vrijwillig vertrek. Er zijn ook landen die niet of onvoldoende meewerken aan gedwongen vertrek, ondanks de internationaal breed gedeelde consensus dat landen hun eigen onderdanen dienen terug te nemen. Aanvullend stelt het kabinet dat het delen van specifieke informatie een negatief effect kan hebben op lopende trajecten waarmee het kabinet de terugkeersamenwerking probeert te verbeteren. In de jaarlijkse publicatie 'Staat van Migratie', die voor de zomer met het parlement wordt gedeeld, zet het kabinet de stand van zaken van de terugkeersamenwerking verder uiteen.

¹ Kamerstukken II, 2025-2026, nr. 32 317.